

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/720/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314226780
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2314226780.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Holiča a sudkýň JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Zlaticy Javorovej v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 730 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 28. apríla 2015 č. k. 26C/446/2014-37 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala zaplataenia majetkovej škody vo výške 125 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 605 eur, pričom žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Dunajská Streda (exekučný súd) v exekučnom konaní vedenom týmto súdom pod sp. zn. 10Er/546/2010 s následným vyvodzovaním zodpovednosti štátu (za nesprávny úradný postup) odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1 a § 17 ods. 1 až 3, ZoZS (zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012), § 44 ods. 2 E. p. (Exekučného poriadku č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov), článkom 48 ods. 2 vety prvej Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a článkom 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Vecne zdôvodnil, že exekučný súd posudzoval žiadosť súdneho exekútora, návrh oprávnenej (žalobkyne) na vykonanie exekúcie a exekučný titul (rozhodcovský rozsudok) podľa ustanovení E. p., za účelom zistenia ich možného rozporu so zákonom. Dňa 27. mája 2010 podal súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý na exekučný súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktoré bolo vydané 10. decembra 2010 v časti o vymoženie uloženej povinnosti 165,97 eur, keďže uznesením z 10. decembra 2010 č. k. 10Er/546/2010-42 exekučný súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia v časti o vymoženie úveru, poplatkov a nákladov vo výške 172,61 eur, zmenkového úroku 0,25% denne zo sumy 338,58 eur od 24. apríla 2009 do zaplataenia, zákonného úroku vo výške 6% ročne zo sumy 338,58 eur od 8. júla 2009 do zaplataenia, trov konania 132,14 eur súd, zamietol. Nedodržanie 15-dňovej zákonom stanovenej lehoty na preskúmanie žiadosti však neznamená automaticky nesprávny úradný postup exekučného súdu. V rámci preskúmania exekučný súd vykonal dokazovanie zadovážením rozhodcovského spisu od rozhodcovského súdu. Z dôvodu, že rozpor nebol zistený, exekučný súd poverenie vydal. Podľa ustálenej súdnej praxe už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie

exekúcie súd skúma zákonnosť exekučného titulu. Žalobkyňa taktiež nepreukázala, že v postupe exekučného súdu boli zistené prietahy, keďže podľa judikatúry Ústavného súdu SR až po konštatovaní porušenia základných práv (čl. 48 ods. 2 Ústavy SR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) Ústavným súdom SR sa otvára možnosť podať predmetnú žalobu. Z judikatúry Ústavného súdu SR tiež vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie bez zbytočných prietahov (v súlade s ustálenou judikatúrou sa preskúma prietah vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, podľa kritérií, ktorými sú zložitnosť vecí, správanie účastníka a postup súdu, napr. sp. zn. I. ÚS 41/02). Rozhodnutie o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a úspechom žalovanej, pretože z obsahu nevyplývali žiadne trovy, ktoré by jej vznikli.

Proti uvedenému rozsudku podala v celom rozsahu včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie vecí súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a vec nesprávne právne posúdil. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 ZoSZ v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu, pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti (potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu) nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto by došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd prvého stupňa neozrejmil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty do času, kým došlo ku konečnému rozhodnutiu. Exekučný súd posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu prvého stupňa neprislúchalo polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Mal povinnosť aplikovať platné právo a prihliadať na stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“), teda aj práva na spravodlivý súdny proces (osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase). Dohovor o ľudských právach (Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov dojednaný v Ríme 4. novembra 1950, Oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom, ktorý by vyhovoval požiadavkám čl. 6 ods. 1 (zahŕňujúci aj právo na rozhodnutie vecí v primeranej lehote). Zodpovednosť štátu podľa uvedenej judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy. Súd prvého stupňa tiež nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, preukazujúcim výšku, v akej mal nesprávny úradný postup na žalobkyňu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jej majetku.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd po zistení, že odvolanie proti rozsudku podala včas účastníčka konania a to proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok prvostupňového súdu v medziach odvolania žalobkyne (§ 212 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny a odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalobkyne v odvolaní, odvolací súd doplnil ďalšie dôvody.

Žalobkyňa predovšetkým nepreukázala naplnenie primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a to nesprávny úradný postup. Tvrdenie žalobkyne o nevydaní poverenia na vykonanie exekúcie exekučným súdom po dobu viac ako 11 mesiacov nebolo pravdivé. Z pripojeného exekučného spisu bolo jednoznačne preukázané, že k vydaniu poverenia došlo po uplynutí 197 dní (po uplynutí približne vyše 6 mesiacoch), pričom žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala zásah do jej práva prekročením lehoty o viac ako 11 mesiacov. Pred vydaním

poverenia na vykonanie exekúcie bolo nevyhnutné mať jednoznačne za preukázané, či a v akom rozsahu je daný rozpor exekučného titulu so zákonom a v akej časti bude prípustné exekúciu vykonať. Z exekučného spisu bolo preukázané, že exekučný súd vyzval rozhodcovský súd na predloženie kompletného rozhodcovského spisu za účelom skúmania súladu či rozporu so zákonom (žiadosti o vydanie poverenia, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu). Exekučný súd bol povinný náležite skúmať exekučný titul, ktorým bol rozhodcovský rozsudok, a to už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia. Podľa § 44 ods. 2 vety tretej E. p. ak však súd zistí rozpor žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne (zákonodarca v tomto prípade upustil od stanovenia lehoty). Negatívne rozhodnutie exekučného súdu (zamietajúce žiadosť o vydanie poverenia v predmetnej časti) malo charakter uznesenia, preto vyžadovali zaobstaranie spoľahlivého podkladu pre potvrdenie záveru o rozpore žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom. Pre náležité vyhodnotenie čiastočného nesúladu so zákonom a následné poverenie na vykonanie exekúcie by lehota 15 dní bola zjavne nepostačujúca. Nemožno tiež prehliadať, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ako aj podanie návrhu na vykonanie exekúcie žalobkyňou ako oprávnenou, v časti, v ktorej bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá, nebolo dôvodné (vzhľadom na rozpor exekučného titulu so zákonom, preto zákonom stanovené podmienky na vedenie exekúcie v uvedenej časti proti povinnej osobe ani neboli dané). Po právoplatnosti uznesenia o čiastočnom zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia bolo exekučného konanie v tejto časti zastavené.

Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (napr. sp. zn. I. ÚS 16/02) nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, pretože je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. Zámerom zákonom stanovenej lehoty na vydanie poverenia v trvaní 15 dní bolo zefektívnenie exekučného konania a snaha dosiahnuť, aby poverenie na vykonanie exekúcie nebolo zdržiavané nečinnosťou exekučného súdu. Uvedená lehota je pre súd záväzná len do tej miery, ak by jej nedodržanie mohlo byť označované za zbytočný prieťah. Táto lehota bola ideálnou predstavou zákonodarcu o dobe potrebnej na to, aby sa poverenie mohlo vydať. Primeraná rýchlosť konania je jednou z podmienok spravodlivého procesu v širšom zmysle slova. Príliš dlhé konanie ohrozuje jeho účinnosť, pomalá spravodlivosť je považovaná za odmietnutú spravodlivosť. Rýchlosť však neznamená prenáhlenosť. Konanie musí byť čo najrýchlejšie ale tak, aby tým neutrpela jeho kvalita. Nesmie ísť na úkor riadneho výkonu spravodlivosti a rešpektovania ostatných základných princípov konania (rozhodnutie ESLP vo veci Neumeister v. Rakúsko z 27. decembra 1968). V rozhodnutí vo veci Bodaerd v. Belgicko z 22. októbra 1992 ESLP uviedol, že čl. 6 Dohovoru o ľudských právach predpisuje rýchlosť súdneho konania, ale súčasne zakotvuje všeobecnejší princíp riadneho výkonu spravodlivosti (Dohovor taktiež ráta s tým, že konanie sa nemá príliš unáhliť). Nemohlo tak obstať tvrdenie žalobkyne o „polemizovaní“ súdu o limitácii dĺžky konaní zákonnými lehotami. Výklad jednotlivých právnych predpisov nesmie byť formalistický, má byť ústavne konformný, eurokonformný ako aj teleologický (nachádzajúci zmysel a účel zákona).

Nebolo tiež možné prehliadať okolnosti prípadu, ktoré spočívali v postupe samotnej žalobkyne, ktorá podávala na súd návrhy na vykonanie exekúcie v enormne hromadnom počte, ktorý objektívne znemožnil zamestnancom súdu, vybavujúcim exekučnú agendu, konať v kratších stagnačných lehotách. Na uvedený postup takýchto subjektov reagovala aj legislatíva, keď zákonodarca upravil osobitný procesný postup súdu v prípade tzv. hromadných podaní (§ 42a O. s. p. a § 139a a nasl. vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, špeciálny súd a vojenské sudy). Cieľom uvedenej úpravy bolo zamedziť paralyzovaniu činnosti súdov (predovšetkým exekučných oddelení), keďže súd bol povinný konať a poskytovať súdnu ochranu vo všetkých ďalších veciach exekučnej ako aj každej inej agendy. Finálna legislatívna úprava ustanovenia § 44 ods. 2 E. p. vyňala vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov zo zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na vydanie poverenia od doručenia žiadosti súdneho exekútora.

S poukazom na uvedené došlo k vyvráteniu už samotného skutkového základu primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu, v dôsledku čoho dôvodne súd prvého stupňa žalobu zamietol (žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu).

Novelizovaná právna úprava ustanovenia § 9 ods. 2 ZoZS (od 1. januára 2013) aj explicitne zakotvila požiadavku posúdenia nesprávneho úradného postupu v závislosti od výsledkov právoplatných rozhodnutí označených súdov (ESLP alebo Ústavného súdu SR) alebo vybavenia sťažnosti na prieťahy,

príp. žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy. Je potrebné zdôrazniť, že súd prvého stupňa neaplikoval novú právnu úpravu (a preto nemohlo dôjsť k porušeniu princípu zákazu retroaktivity), keďže argumentačným základom súdu prvého stupňa bol platný právny stav v čase žalobkyňou tvrdeného postupu exekučného súdu (a to vo vzťahu k ZoZS a E. p.), ako aj judikatúra Ústavného súdu SR.

Žalobkyňa, ktorá poukazovala na zásah do svojich podnikateľských aktivít, práve v ich dôsledku sa stala centrom pozornosti ochrany spotrebiteľa v Slovenskej republike, ako aj na úrovni príslušných orgánov Európskej únie. Podmienky poskytovania úverov, na základe ktorých boli vydávané exekučné tituly predstavujúce rozhodcovské rozsudky, boli kvalifikované ako neprijateľné podmienky. V kontexte vyššie uvedeného bolo povinnosťou exekučného súdu postupovať v súlade s právnymi predpismi a judikatúrou, v dôsledku čoho objektívne nemohlo dôjsť k dodržaniu zákonom stanovenej lehoty na vydanie poverenia. Nedodržanie uvedenej lehoty nemohlo byť na úkor riadneho výkonu spravodlivosti, rešpektovania základných princípov konania.

Ak chýbal prvý z atribútov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (v danom prípade nesprávny úradný postup) bolo bezpredmetné zaoberať sa existenciou ďalších atribútov, keďže by to na bezzákladnosti žaloby o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy nemohlo nič zmeniť. Preto námietka žalobkyne týkajúca sa nesprávnosti odmietnutia návrhu na znalecké dokazovanie nemohla byť dôvodná. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní tvrdila, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, svoje tvrdenie bližšie nekonkretizovala.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania, v ktorom plne úspešná žalovaná náhradu trov konania nevyčíslila a tieto nevyplývali ani zo spisu, preto nepriznanie náhrady trov konania žalovanej bolo dôvodné.

Z dôvodu, že žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. jej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie náhrady trov konania a zo spisu vznik trov odvolacieho konania tejto účastníčky nevplýval. Odvolací súd preto rozhodol tak, že žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.